

'Dames in zwaar weer' door Nienke van Opstal

De aanleiding voor mij om deze verhalenbundel te gaan recenseren is een bericht dat Nienke van Opstal de Vrouwenbibliotheek stuurde via Instagram. Soms heb je alleen van die toevallige, triviale redenen nodig om aan een boek te beginnen. In dit geval was ik er blij mee, want het is absoluut de moeite waard!

De dames komen het zware weer tegen in 22 verhalen, die soms gebundeld zijn in setjes van een paar verhalen met een gedeeld thema of gedeelde personages. Het zijn korte en soms wat langere verhalen, bijna allemaal met een vrouw als hoofdpersoon, heel soms met een man in het centrum. Vaak gaat het om vrouwen die zichzelf een houding proberen te geven, of die zich bevinden in relaties waar 'transparantie' en open communiceren een issue is. Zo is er de vrouw die denkt dat een collega, waar ze een slippertje mee heeft gehad, verliefd op haar is. En de vrouw die probeert haar zieke tante te redden, de overvraagde mantelzorger, de vrouw met de liegende partner, het meisje dat allergisch is voor melk...

Een groot deel van de verhalen heb ik voorgelezen aan mijn moeder, die Alzheimer's heeft en in het verpleeghuis woont. Zij is nog redelijk goed bij en volgde de verhalen met interesse. Een paar verhalen spelen zich af in een zorginstelling, en lenen zich daardoor voor verder doorpraten over wat er gebeurt op de afdeling van mijn moeder.

Het is natuurlijk 'handig' dat je de verhalen kunt gebruiken als gespreksstarter, maar dat is niet alles wat ze te bieden hebben. Want ze zijn ook goed geschreven - ook volgens mij moeder. Ze bevatten veel zintuiglijke elementen, herkenbare situaties en personages (met een gestresste vader naar het strand gaan met twee vieze kinderen riep herinneringen op!) om de toehoorder te engageren. En de soms ingewikkelde relaties zijn goed inleefbaar, waardoor je het ineens hebt over welke informatie je uit de kieren van de tekst kunt halen, als de verteller niet goed door heeft waarom ze opeens op een andere afdeling moet werken.

Het korte verhaal is bij uitstek een vorm, waarin de auteur haar vakkundigheid kan etaleren - je moet immers zorgen dat je de tekst in een paar pagina's goed opgezet en ingevuld hebt. Je hebt geen 200 pagina's om de wat mindere stukken te doen vergeten. Nienke van Opstal laat zien dat ze genoeg schrijfvaardigheid in huis heeft. Ze bedient zich van de nodige literaire technieken - verschillende vertelperspectieven op hetzelfde verhaal, de onbetrouwbare verteller, foregrounding - maar het wordt nergens opschepperig, of stroef of houten. De omgevingen, interacties, contexten worden genuanceerd en beeldend beschreven en de vertelstemmen zijn afgestemd op het karakter van de personages. De dames (en een enkele heer) worden zo gepresenteerd dat je je in hen kunt inleven - ook wanneer zij onsympathiek zijn. Al zijn de personages de centrale elementen in de verhalen en is de sfeertekening belangrijk - de gebeurtenissen mogen er ook zijn. Er is genoeg plot - soms zelfs op het spannende af. Ik vraag mij af wanneer hier een (of meer) korte films van komen!

Uitgeverij Magonia, 2021
Pagina's 208
ISBN 978 9492 241 405

Recensie door Jonna Lind, maart 2023